

Βρυξέλλες, 30 Ιουνίου 2023
(OR. en)

11151/23

ECOFIN 676
UEM 210
SOC 501
EMPL 352
COMPET 696
ENV 775
EDUC 288
RECH 320
ENER 411
JAI 922
GENDER 152
ANTIDISCRIM 146
JEUN 190
SAN 427

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο

αριθ. προηγ. εγγρ.: 9846/1/23 REV 1

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: COM(2023) 620 final

Θέμα: ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2023 της Αυστρίας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2023 της Αυστρίας

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες το ανωτέρω σχέδιο σύστασης του Συμβουλίου, όπως συζητήθηκε στο Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, με βάση τη σύσταση της Επιτροπής στο έγγραφο COM(2023) 620 final.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της ...

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2023 της Αυστρίας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2023 της Αυστρίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών¹ και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

¹ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

- (1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου², με τον οποίο θεσπίστηκε ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας («μηχανισμός»), άρχισε να ισχύει στις 19 Φεβρουαρίου 2021. Ο μηχανισμός παρέχει χρηματοδοτική στήριξη στα κράτη μέλη για την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, η οποία συνεπάγεται δημοσιονομική ώθηση χρηματοδοτούμενη από την Ένωση. Σύμφωνα με τις προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, ο μηχανισμός συμβάλλει στην οικονομική ανάκαμψη χωρίς αποκλεισμούς και στην υλοποίηση βιώσιμων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ενισχύουν την ανάπτυξη, ιδίως μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων για να προωθηθούν η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση και να καταστούν οι οικονομίες των κρατών μελών πιο ανθεκτικές. Συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση των δημόσιων οικονομικών και στην τόνωση της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, στη βελτίωση της εδαφικής συνοχής εντός της Ένωσης και στη στήριξη της συνεχιζόμενης εφαρμογής του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Η μέγιστη χρηματοδοτική συνεισφορά ανά κράτος μέλος στο πλαίσιο του μηχανισμού επικαιροποιήθηκε στις 30 Ιουνίου 2022, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

² Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17).

- (2) Στις 22 Νοεμβρίου 2022 η Επιτροπή ενέκρινε την ετήσια έρευνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2023, η οποία σηματοδότησε την έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου 2023 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Στις 23 Μαρτίου 2023 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τις προτεραιότητες της ετήσιας έρευνας για τη βιώσιμη ανάπτυξη 2023, οι οποίες επικεντρώνονται σε τέσσερις παραμέτρους της ανταγωνιστικής βιωσιμότητας. Στις 22 Νοεμβρίου 2022, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης 2023, στην οποία η Αυστρία δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών που μπορεί να αντιμετωπίζουν ή ενδέχεται να αντιμετωπίσουν ανισορροπίες. Ως εκ τούτου, δεν απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημερομηνία, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης γνώμη σχετικά με το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος 2023 της Αυστρίας. Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ και πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση για την απασχόληση 2023, η οποία αναλύει την εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο εξέδωσε τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ³ («σύσταση για τη ζώνη του ευρώ 2023») στις 16 Μαΐου 2023 και την κοινή έκθεση για την απασχόληση στις 13 Μαρτίου 2023.
- (3) Μολονότι οι οικονομίες της Ένωσης επιδεικνύουν αξιοσημείωτη ανθεκτικότητα, το γεωπολιτικό πλαίσιο εξακολουθεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις. Ενώσω η Ένωση παραμένει σταθερά στο πλευρό της Ουκρανίας, το θεματολόγιο οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής της Ένωσης επικεντρώνεται στη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων των ενεργειακών κλυδωνισμών τόσο στα ευάλωτα νοικοκυριά όσο και στις επιχειρήσεις βραχυπρόθεσμα, καθώς και στη συνέχιση των προσπαθειών για την επίτευξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, τη στήριξη της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, τη διασφάλιση της μακροοικονομικής σταθερότητας και την αύξηση της ανθεκτικότητας μεσοπρόθεσμα. Επικεντρώνεται επίσης σε μεγάλο βαθμό στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας της Ένωσης.

³ Σύσταση του Συμβουλίου της 16ης Μαΐου 2023, σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ (ΕΕ C 180 της 23.5.2023, σ. 1).

- (4) Την 1η Φεβρουαρίου 2023 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με τίτλο «Βιομηχανικό σχέδιο της Πράσινης Συμφωνίας για την εποχή των μηδενικών καθαρών εκπομπών» («βιομηχανικό σχέδιο της Πράσινης Συμφωνίας»). Σκοπός του βιομηχανικού σχεδίου της Πράσινης Συμφωνίας είναι η τόνωση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας μηδενικών καθαρών εκπομπών της Ένωσης και η στήριξη της ταχείας μετάβασης στην κλιματική ουδετερότητα. Συμπληρώνει τις συνεχιζόμενες προσπάθειες στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και του REPowerEU. Στόχος του είναι επίσης να παράσχει ένα πιο υποστηρικτικό περιβάλλον για την κλιμάκωση της ενωσιακής παραγωγικής ικανότητας όσον αφορά τις τεχνολογίες και τα προϊόντα μηδενικών καθαρών εκπομπών που απαιτούνται για την επίτευξη των φιλόδοξων στόχων της Ένωσης για το κλίμα και για τη διασφάλιση της πρόσβασης σε σχετικές κρίσιμες πρώτες ύλες, μεταξύ άλλων με τη διαφοροποίηση της προμήθειας, την κατάλληλη αξιοποίηση των γεωλογικών πόρων στα κράτη μέλη και τη μεγιστοποίηση της ανακύκλωσης των πρώτων υλών. Το βιομηχανικό σχέδιο της Πράσινης Συμφωνίας βασίζεται σε τέσσερις πυλώνες: προβλέψιμο και απλουστευμένο ρυθμιστικό περιβάλλον, ταχύτερη πρόσβαση σε χρηματοδότηση, βελτίωση των δεξιοτήτων και ανοικτό εμπόριο για ανθεκτικές αλυσίδες εφοδιασμού. Στις 16 Μαρτίου 2023 η Επιτροπή εξέδωσε μία επιπλέον ανακοίνωση με τίτλο «Μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της ΕΕ: προοπτικές μετά το 2030», διαρθρωμένη σε εννέα αλληλοενισχυόμενους κινητήριους μοχλούς, με στόχο να καταβληθούν προσπάθειες για ένα κανονιστικό πλαίσιο που θα ενισχύει την ανάπτυξη. Η ανακοίνωση καθορίζει προτεραιότητες πολιτικής που αποσκοπούν στην ενεργό εξασφάλιση διαρθρωτικών βελτιώσεων, καλά εστιασμένων επενδύσεων και κανονιστικών μέτρων για τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα της Ένωσης και των κρατών μελών της. Οι παρακάτω συστάσεις συμβάλλουν στην υλοποίηση αυτών των προτεραιοτήτων.

- (5) Το 2023 το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών εξακολουθεί να εξελίσσεται σε συμφωνία με την εφαρμογή του μηχανισμού. Η πλήρης εφαρμογή των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας εξακολουθεί να είναι απαραίτητη για την υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια αφορούν το σύνολο ή σημαντικό υποσύνολο των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν τα προηγούμενα έτη. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις των ετών 2019, 2020 και 2022 παραμένουν συναφείς και για τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας που αναθεωρούνται, επικαιροποιούνται ή τροποποιούνται σύμφωνα με τα άρθρα 14, 18 και 21 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.
- (6) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴ («κανονισμός REPowerEU»), ο οποίος εκδόθηκε στις 27 Φεβρουαρίου 2023, αποσκοπεί στην ταχεία σταδιακή κατάργηση της εξάρτησης της Ένωσης από τις ρωσικές εισαγωγές ορυκτών καυσίμων. Τούτο θα συμβάλει στην ενεργειακή ασφάλεια και στη διαφοροποίηση του ενεργειακού εφοδιασμού της Ένωσης, ενώ παράλληλα θα αυξήσει την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τις ικανότητες αποθήκευσης ενέργειας και την ενεργειακή απόδοση. Ο κανονισμός REPowerEU επιτρέπει στα κράτη μέλη να προσθέσουν νέο κεφάλαιο για το REPowerEU στα εθνικά τους σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, με στόχο τη χρηματοδότηση καίριων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων του REPowerEU. Οι εν λόγω μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις θα συμβάλουν επίσης στην τόνωση της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας μηδενικών καθαρών εκπομπών της Ένωσης, όπως περιγράφεται στο βιομηχανικό σχέδιο της Πράσινης Συμφωνίας, καθώς και στην υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων σχετικά με την ενέργεια, οι οποίες εκδόθηκαν για τα κράτη μέλη το 2022 και, κατά περίπτωση, το 2023. Με τον κανονισμό REPowerEU θεσπίζεται νέα κατηγορία μη επιστρεπτέας χρηματοδοτικής στήριξης, η οποία διατίθεται στα κράτη μέλη για τη χρηματοδότηση νέων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων σχετικά με την ενέργεια στο πλαίσιο των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητάς τους.

⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2023/435 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 2023, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 όσον αφορά τα κεφάλαια για το REPowerEU στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) 2021/1060 και (ΕΕ) 2021/1755 και της οδηγίας 2003/87/ΕΚ (ΕΕ L 63 της 28.2.2023, σ. 1).

- (7) Στις 8 Μαρτίου 2023 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με την οποία παρέχει κατευθύνσεις δημοσιονομικής πολιτικής για το 2024 («ανακοίνωση της 8ης Μαρτίου 2023»). Αποσκοπεί στη στήριξη της προετοιμασίας των προγραμμάτων σταθερότητας και σύγκλισης των κρατών μελών και, ως εκ τούτου, στην ενίσχυση του συντονισμού των πολιτικών.
- Η Επιτροπή υπενθύμισε ότι η γενική ρήτρα διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης θα απενεργοποιηθεί στο τέλος του 2023. Ζήτησε την ανάληψη δημοσιονομικών πολιτικών κατά την περίοδο 2023-2024 οι οποίες θα διασφαλίσουν τη μεσοπρόθεσμη βιωσιμότητα του χρέους και θα αυξήσουν τη δυνητική ανάπτυξη με βιώσιμο τρόπο και κάλεσε τα κράτη μέλη να προσδιορίσουν στα οικεία προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης 2023 τον τρόπο με τον οποίο τα δημοσιονομικά τους σχέδια θα διασφαλίσουν την τήρηση της τιμής αναφοράς του 3 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) που ορίζει η Συνθήκη, καθώς και την εύλογη και συνεχή μείωση του χρέους, ή τη διατήρηση του χρέους σε συνετά επίπεδα, μεσοπρόθεσμα. Η Επιτροπή κάλεσε επίσης τα κράτη μέλη να καταργήσουν σταδιακά τα εθνικά δημοσιονομικά μέτρα που θέσπισαν για την προστασία των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων από τους κλυδωνισμούς των τιμών της ενέργειας, αρχίζοντας από τα λιγότερο στοχευμένα. Επισήμανε ότι, εάν τα μέτρα στήριξης χρειαστεί να παραταθούν λόγω νέων πιέσεων στις τιμές της ενέργειας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να στοχοθετήσουν καλύτερα τα μέτρα τους προς όφελος των ευάλωτων νοικοκυριών και επιχειρήσεων. Η Επιτροπή ανέφερε ότι οι δημοσιονομικές συστάσεις θα ποσοτικοποιηθούν και θα διαφοροποιηθούν και θα διατυπωθούν με βάση τις καθαρές πρωτογενείς δαπάνες, όπως προτείνεται στην ανακοίνωσή της της 9ης Νοεμβρίου 2022 σχετικά με τις κατευθύνσεις για τη μεταρρύθμιση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ. Συνέστησε σε όλα τα κράτη μέλη να συνεχίσουν να προστατεύουν τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις και να διασφαλίσουν την αποτελεσματική χρήση των κονδυλίων του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης, ιδίως υπό το πρίσμα της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης και των στόχων ανθεκτικότητας. Η Επιτροπή επισήμανε ότι θα προτείνει στο Συμβούλιο να κινήσει διαδικασίες υπερβολικού ελλείμματος στη βάση του ελλείμματος την άνοιξη του 2024, βάσει των απολογιστικών στοιχείων του 2023, σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές διατάξεις.

- (8) Στις 26 Απριλίου 2023 η Επιτροπή υπέβαλε νομοθετικές προτάσεις για την υλοποίηση συνολικής μεταρρύθμισης των κανόνων οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης. Κεντρικός στόχος των προτάσεων είναι η ενίσχυση της βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους και η προώθηση της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης σε όλα τα κράτη μέλη μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων. Στις προτάσεις της, η Επιτροπή αποσκοπεί στη βελτίωση της εθνικής οικειοποίησης, στην απλούστευση του πλαισίου και στη μεγαλύτερη μεσοπρόθεσμη επικέντρωση, σε συνδυασμό με αποτελεσματική και πιο συνεκτική επιβολή. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 14ης Μαρτίου 2023 σχετικά με κατευθύνσεις του Συμβουλίου για τη μεταρρύθμιση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, στόχος είναι να ολοκληρωθεί το νομοθετικό έργο το 2023.
- (9) Στις 30 Απριλίου 2021 η Αυστρία υπέβαλε στην Επιτροπή το οικείο εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241. Δυνάμει του άρθρου 19 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, η Επιτροπή αξιολόγησε τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη συνοχή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές αξιολόγησης που ορίζονται στο παράρτημα V του εν λόγω κανονισμού. Στις 13 Ιουλίου 2021 το Συμβούλιο εξέδωσε την εκτελεστική απόφασή του σχετικά με την έγκριση της αξιολόγησης του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Αυστρίας⁵. Η αποδέσμευση των δόσεων εξαρτάται από την έκδοση απόφασης της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, στην οποία αναφέρεται ότι η Αυστρία έχει εκπληρώσει ικανοποιητικά τα σχετικά ορόσημα και τους στόχους που έχουν καθοριστεί στην εκτελεστική απόφαση του Συμβουλίου. Η ικανοποιητική εκπλήρωση προϋποθέτει ότι η επίτευξη των προηγούμενων οροσήμων και στόχων δεν έχει αναιρεθεί.

⁵ ST 10159/2021 INIT· ST 10159/2021 COR 1· ST 10159/2021 ADD 1.

- (10) Στις 26 Απριλίου 2023 η Αυστρία υπέβαλε το οικείο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2023 και το οικείο πρόγραμμα σταθερότητας 2023, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97. Τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν από κοινού για να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους. Σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241, το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2023 αποτυπώνει επίσης την εξαμηνιαία έκθεση της Αυστρίας σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την επίτευξη του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.
- (11) Στις 24 Μαΐου 2023 η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας 2023 για την Αυστρία. Αξιολόγησε την πρόοδο της Αυστρίας όσον αφορά την εφαρμογή των σχετικών ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο μεταξύ 2019 και 2022 και προέβη σε απολογισμό της εφαρμογής του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Αυστρίας. Με βάση την εν λόγω ανάλυση, η έκθεση χώρας εντόπισε κενά σε σχέση με τις προκλήσεις που δεν περιλαμβάνονται, ή περιλαμβάνονται μόνο εν μέρει, στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και νέες και αναδυόμενες προκλήσεις. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο της Αυστρίας όσον αφορά την εφαρμογή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της Ένωσης για την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

- (12) Σύμφωνα με στοιχεία επικυρωμένα από την Eurostat, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης της Αυστρίας μειώθηκε από 5,8 % του ΑΕΠ το 2021 σε 3,2 % το 2022, ενώ το χρέος της γενικής κυβέρνησης υποχώρησε από 82,3 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2021 σε 78,4 % στο τέλος του 2022. Στις 24 Μαΐου 2023 η Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Στην εν λόγω έκθεση εξετάστηκε η δημοσιονομική κατάσταση της Αυστρίας, δεδομένου ότι το οικείο έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης το 2022 υπερέβαινε την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη. Η έκθεση κατέληγε στο συμπέρασμα ότι το κριτήριο του ελλείμματος πληρούται. Σύμφωνα με την ανακοίνωση της 8ης Μαρτίου 2023, η Επιτροπή δεν πρότεινε την κίνηση νέων διαδικασιών υπερβολικού ελλείμματος την άνοιξη του 2023. Η Επιτροπή επισήμανε ακολούθως ότι θα προτείνει στο Συμβούλιο να κινήσει διαδικασίες υπερβολικού ελλείμματος στη βάση του ελλείμματος την άνοιξη του 2024, βάσει των απολογιστικών στοιχείων του 2023. Η Αυστρία θα πρέπει να λάβει υπόψη το γεγονός αυτό κατά την εκτέλεση του προϋπολογισμού της για το 2023 και κατά την κατάρτιση του σχεδίου δημοσιονομικού προγράμματός της για το 2024.
- (13) Το ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης επηρεάστηκε από τα μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής που ελήφθησαν για να μετριαστούν οι οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της αύξησης των τιμών της ενέργειας. Παραδείγματα μέτρων δημοσιονομικής πολιτικής που μείωσαν τα έσοδα το 2022 ήταν η αναβολή της θέσπισης τιμής CO₂, η μείωση των εισφορών επί της ενέργειας και οι φορολογικές ελαφρύνσεις για τα άτομα που μετακινούνται καθημερινά μεταξύ κατοικίας και χώρου εργασίας. Από την άλλη πλευρά, παραδείγματα μέτρων δημοσιονομικής πολιτικής που αύξησαν τις δαπάνες ήταν οι επιδοτήσεις του ενεργειακού κόστους σε εταιρείες, οι μεταβιβάσεις κατ' αποκοπή ποσών σε νοικοκυριά και οι άμεσες ενισχύσεις υπέρ συνταξιούχων. Το κόστος των εν λόγω μέτρων αντισταθμίστηκε εν μέρει από νέους φόρους επί των απροσδόκητων κερδών των παραγωγών και προμηθευτών ενέργειας. Η Επιτροπή εκτιμά ότι το καθαρό δημοσιονομικό κόστος των εν λόγω μέτρων ανήλθε στο 1,5 % του ΑΕΠ το 2022. Το ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης επηρεάστηκε επίσης από το δημοσιονομικό κόστος της παροχής προσωρινής προστασίας στα εκτοπισθέντα άτομα από την Ουκρανία, το οποίο εκτιμάται σε 0,2 % του ΑΕΠ το 2022. Ταυτόχρονα, το εκτιμώμενο κόστος των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση της COVID-19 μειώθηκε σε 0,8 % του ΑΕΠ το 2022, από 4,3 % το 2021.

- (14) Στις 18 Ιουνίου 2021 το Συμβούλιο συνέστησε στην Αυστρία⁶ να διατηρήσει το 2022 υποστηρικτικό δημοσιονομικό προσανατολισμό, μεταξύ άλλων χάρη στην ώθηση που παρέχει ο μηχανισμός, και να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις.
- (15) Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός⁷ το 2022 ήταν υποστηρικτικός, στο - 2,8 % του ΑΕΠ, όπως συνέστησε το Συμβούλιο. Επίσης, ακολουθώντας τη σύσταση του Συμβουλίου, η Αυστρία συνέχισε να στηρίζει την ανάκαμψη με επενδύσεις χρηματοδοτούμενες από τον μηχανισμό. Οι δαπάνες που χρηματοδοτήθηκαν από επιχορηγήσεις του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης ανήλθαν στο 0,2 % του ΑΕΠ το 2022 (0,2 % του ΑΕΠ το 2021). Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις είχαν συσταλτική συμβολή ύψους 0,1 εκατοστιαίας μονάδας στον δημοσιονομικό προσανατολισμό⁸. Ως εκ τούτου, η Αυστρία δεν διατήρησε τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις, κάτι που δεν συνάδει με τη σύσταση του Συμβουλίου. Ταυτόχρονα, η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων στο σκέλος των εσόδων) είχε επεκτατική συμβολή ύψους 1,8 εκατοστιαίας μονάδας στον δημοσιονομικό προσανατολισμό. Αυτή η σημαντική επεκτατική συμβολή περιλάμβανε τον πρόσθετο αντίκτυπο των μέτρων για τον μετριασμό των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας (πρόσθετο καθαρό δημοσιονομικό κόστος ύψους 1,5 % του ΑΕΠ), καθώς και το κόστος παροχής προσωρινής προστασίας σε εκτοπισθέντα άτομα από την Ουκρανία (0,2 % του ΑΕΠ). Επομένως, η Αυστρία διατήρησε επαρκώς υπό έλεγχο την αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων τρεχουσών δαπανών.

⁶ Σύσταση του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2021, για τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2021 της Αυστρίας (ΕΕ C 304 της 29.7.2021, σ. 93).

⁷ Για τη μέτρηση του δημοσιονομικού προσανατολισμού χρησιμοποιείται η μεταβολή των πρωτογενών δαπανών (εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων), εξαιρουμένων των προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση της COVID-19, αλλά συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται από μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) του μηχανισμού και από άλλα ταμεία της Ένωσης, σε σχέση με τη μεσοπρόθεσμη δυνητική ανάπτυξη. Για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. πλαίσιο 1 στους δημοσιονομικούς στατιστικούς πίνακες.

⁸ Άλλες εθνικά χρηματοδοτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες προβλέπεται να έχουν επεκτατική συμβολή ύψους 0,9 εκατοστιαίας μονάδας του ΑΕΠ. Αυτή η επεκτατική συμβολή οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην αγορά στρατηγικού αποθέματος αερίου ύψους περίπου 0,8 % του ΑΕΠ.

- (16) Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβολές στο πρόγραμμα σταθερότητας 2023 είναι σύμφωνο με τις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής. Η κυβέρνηση προβλέπει αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 0,3 % το 2023 και κατά 1,8 % το 2024. Συγκριτικά, οι εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής προβλέπουν υψηλότερη αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 0,4 % το 2023 και χαμηλότερο ρυθμό αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ κατά 1,6 % το 2024, κυρίως λόγω της μεγαλύτερης συμβολής της ιδιωτικής κατανάλωσης στην ανάπτυξη το 2023 και μικρότερης συμβολής της δημόσιας κατανάλωσης στην ανάπτυξη το 2024.
- (17) Στο οικείο πρόγραμμα σταθερότητας 2023, η κυβέρνηση αναμένει ότι το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης θα παραμείνει στο 3,2 % του ΑΕΠ το 2023. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας 2023, ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί από το 78,4 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2022 στο 77,0 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2023. Στις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής το δημόσιο έλλειμμα υπολογίζεται στο 2,4 % του ΑΕΠ για το 2023. Το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο από το έλλειμμα που προβλέπεται στο πρόγραμμα σταθερότητας 2023, κυρίως λόγω των διαφορών στις προσδοκίες για τις δημοσιονομικές επιπτώσεις ορισμένων μέτρων στον τομέα της ενέργειας, ιδίως όσον αφορά τις ενεργειακές επιδοτήσεις εταιρειών. Στις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής εκτιμάται ότι ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ θα είναι χαμηλότερος και ότι θα ανέλθει σε 75,4 % στο τέλος του 2023. Η απόκλιση οφείλεται στη διαφορά στο αναμενόμενο δημόσιο έλλειμμα.

(18) Το ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης το 2023 αναμένεται να εξακολουθήσει να επηρεάζεται από τα μέτρα που ελήφθησαν για να μετριαστούν οι οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της αύξησης των τιμών της ενέργειας. Πρόκειται για μέτρα που παρατάθηκαν από το 2022 (συγκεκριμένα: φρένο στις τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας) και νέα μέτρα, όπως ένα νέο καθεστώς επιδοτήσεων του ενεργειακού κόστους για εταιρείες. Το κόστος των μέτρων αυτών εξακολουθεί να αντισταθμίζεται εν μέρει από φόρους επί των απροσδόκητων κερδών των προμηθευτών ενέργειας. Λαμβανομένων υπόψη των εν λόγω εσόδων, το καθαρό δημοσιονομικό κόστος των μέτρων στήριξης εκτιμάται στις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής ότι θα ανέλθει σε 1,8 % του ΑΕΠ το 2023⁹. Τα περισσότερα μέτρα το 2023 δεν φαίνεται να στοχεύουν στα πλέον ευάλωτα νοικοκυριά ή επιχειρήσεις και δεν διατηρούν πλήρως το μήνυμα των τιμών για μείωση της ζήτησης ενέργειας και αύξηση της ενεργειακής απόδοσης. Ως εκ τούτου, το ύψος των στοχευμένων μέτρων στήριξης, το οποίο πρέπει να ληφθεί υπόψη στην αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τη σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2022¹⁰, εκτιμάται στις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής σε 0,4 % του ΑΕΠ το 2023 (έναντι 0,2 % του ΑΕΠ το 2022). Τέλος, το ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης το 2023 αναμένεται να βελτιωθεί με τη σταδιακή κατάργηση προσωρινών μέτρων έκτακτης ανάγκης που συνδέονται με την κρίση της COVID-19, τα οποία εκτιμώνται σε 0,8 % του ΑΕΠ.

⁹ Το ποσοστό αυτό αντιπροσωπεύει το επίπεδο του ετήσιου δημοσιονομικού κόστους των εν λόγω μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των τρεχόντων εσόδων και τρεχουσών δαπανών, καθώς και —κατά περίπτωση— των μέτρων σε επίπεδο κεφαλαιουχικών δαπανών.

¹⁰ Σύσταση του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2022, σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων 2022 της Αυστρίας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας 2022 της Αυστρίας (EE C 334 της 1.9.2022, σ. 162).

- (19) Στη σύστασή του της 12ης Ιουλίου 2022 το Συμβούλιο συνέστησε στην Αυστρία να λάβει μέτρα προκειμένου να διασφαλίσει το 2023 ότι η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών συνάδει με έναν συνολικά ουδέτερο προσανατολισμό πολιτικής¹¹, λαμβάνοντας υπόψη τη συνεχιζόμενη προσωρινή και στοχευμένη στήριξη προς τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις που είναι περισσότερο ευάλωτα στις απότομες αυξήσεις των τιμών της ενέργειας και προς τα άτομα που εγκαταλείπουν την Ουκρανία. Η Αυστρία θα πρέπει να είναι έτοιμη να προσαρμόσει τις τρέχουσες δαπάνες στην εξελισσόμενη κατάσταση. Το Συμβούλιο συνέστησε επίσης στην Αυστρία να επεκτείνει τις δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και για την ενεργειακή ασφάλεια, λαμβάνοντας υπόψη την πρωτοβουλία REPowerEU, μεταξύ άλλων κάνοντας χρήση του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης.

¹¹ Με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής, η αύξηση του δυνητικού προϊόντος της Αυστρίας, που χρησιμοποιείται για τη μέτρηση του δημοσιονομικού προσανατολισμού, μεσοπρόθεσμα (10ετής μέση), εκτιμάται σε 8,6 % σε ονομαστικούς όρους.

- (20) Το 2023, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός θα είναι συσταλτικός (+ 1,0 % του ΑΕΠ), σε περιβάλλον υψηλού πληθωρισμού. Προηγήθηκε επεκτατικός δημοσιονομικός προσανατολισμός το 2022 (- 2,8 % του ΑΕΠ). Η αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών (εκτός των νέων μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων) προβλέπεται να έχει συσταλτική συμβολή ύψους 0,3 % ποσοστιαίας μονάδας στον δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2023. Σε αυτήν περιλαμβάνεται το αυξημένο κόστος των στοχευμένων μέτρων στήριξης για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις που είναι περισσότερο ευάλωτα στις απότομες αυξήσεις των τιμών της ενέργειας κατά 0,2 % του ΑΕΠ. Συνολικά, η προβλεπόμενη αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών τρεχουσών δαπανών συνάδει με τη σύσταση του Συμβουλίου της 12ης Ιουλίου 2022. Οι δαπάνες που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης προβλέπεται να ανέλθουν στο 0,3 % του ΑΕΠ το 2023, ενώ οι εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις προβλέπεται ότι θα έχουν επεκτατική συμβολή στον δημοσιονομικό προσανατολισμό, ύψους 0,1 εκατοστιαίας μονάδας. Επομένως, η Αυστρία σχεδιάζει να χρηματοδοτήσει πρόσθετες επενδύσεις μέσω του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης, ενώ προβλέπεται να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες επενδύσεις¹². Σχεδιάζει να χρηματοδοτήσει δημόσιες επενδύσεις για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση και για την ενεργειακή ασφάλεια, χρηματοδοτούμενες εν μέρει από τον μηχανισμό και άλλα ταμεία της Ένωσης, όπως συμμετοχή στο σημαντικό έργο κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος για τη μικροηλεκτρονική και τη συνδεσιμότητα, ψηφιοποίηση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και της δημόσιας διοίκησης, καθώς και αντικατάσταση των συστημάτων θέρμανσης.
- (21) Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας 2023, το έλλειμμα γενικής κυβέρνησης αναμένεται να μειωθεί σε 1,6 % του ΑΕΠ το 2024. Η μείωση το 2024 αντικατοπτρίζει κυρίως τη σταδιακή κατάργηση των μέτρων στον τομέα της ενέργειας. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας 2023, ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί σε 75,1 % στο τέλος του 2024. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής προβλέπουν δημόσιο έλλειμμα ίσο με 1,3 % του ΑΕΠ το 2024. Το ποσοστό αυτό είναι παρόμοιο με το έλλειμμα που προβλέπεται στο πρόγραμμα σταθερότητας 2023. Στις εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής εκτιμάται ότι ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ θα είναι χαμηλότερος και ότι θα ανέλθει σε 73,3 % στο τέλος του 2024.

¹² Άλλες εθνικά χρηματοδοτούμενες κεφαλαιουχικές δαπάνες προβλέπεται να έχουν συσταλτική συμβολή ύψους 0,9 εκατοστιαίας μονάδας του ΑΕΠ. Αυτή η συσταλτική συμβολή είναι αποτέλεσμα της αγοράς στρατηγικού αποθέματος αερίου το 2022.

- (22) Το πρόγραμμα σταθερότητας 2023 προβλέπει τη σταδιακή κατάργηση σχεδόν όλων των μέτρων στήριξης στον τομέα της ενέργειας το 2024, με βάση την παραδοχή ότι οι τιμές της ενέργειας θα συνεχίσουν να ακολουθούν καθοδική πορεία. Η Επιτροπή στηρίζεται και αυτή στην υπόθεση της σχεδόν πλήρους κατάργησης των μέτρων στήριξης στον τομέα της ενέργειας (καθαρό κόστος ύψους 0,1 % του ΑΕΠ το 2024). Οι εκτιμήσεις αυτές βασίζονται στην παραδοχή ότι δεν θα υπάρξουν νέες αυξήσεις των τιμών της ενέργειας.
- (23) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1466/97 ζητεί ετήσια βελτίωση του διαρθρωτικού δημοσιονομικού ισοζυγίου κατά 0,5 % του ΑΕΠ ως ενδεικτικό ποσοστό για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου¹³. Λαμβανομένων υπόψη των παραμέτρων δημοσιονομικής βιωσιμότητας, ενδεικνύεται η βελτίωση του διαρθρωτικού ισοζυγίου κατά τουλάχιστον 0,3 % του ΑΕΠ για το 2024, σύμφωνα με την Επιτροπή. Για να διασφαλιστεί η βελτίωση αυτή και σύμφωνα με τη μεθοδολογία της Επιτροπής, η αύξηση των καθαρών εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών δαπανών¹⁴ το 2024 δεν θα πρέπει να υπερβεί το 4,6 %, σύμφωνα με την υπόδειξη της παρούσας σύστασης. Ταυτόχρονα, τα εναπομείναντα μέτρα στήριξης της ενέργειας (που επί του παρόντος εκτιμώνται από την Επιτροπή σε 1,8 % του ΑΕΠ το 2023) θα πρέπει να καταργηθούν σταδιακά, εάν οι εξελίξεις στην αγορά ενέργειας το επιτρέψουν και ξεκινώντας από τα λιγότερο στοχευμένα μέτρα, ενώ τα κονδύλια που θα εξοικονομηθούν θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για τη μείωση του δημόσιου ελλείμματος. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, αυτό θα οδηγούσε σε αύξηση των καθαρών πρωτογενών δαπανών χαμηλότερη από τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης για το 2024.
- (24) Με την παραδοχή αμετάβλητων πολιτικών, οι εαρινές προβλέψεις 2023 της Επιτροπής προβλέπουν αύξηση των καθαρών εθνικά χρηματοδοτούμενων πρωτογενών δαπανών σε 4,0 % το 2024, ποσοστό χαμηλότερο από τον συνιστώμενο ρυθμό αύξησης. Η προσαρμογή που προβλέπει η Επιτροπή είναι μικρότερη από την εξοικονόμηση που θα επιτευχθεί με την πλήρη κατάργηση των μέτρων στήριξης στον τομέα της ενέργειας, λόγω δαπανών που εξαρτώνται από την εξέλιξη του πληθωρισμού το 2023, όπως, για παράδειγμα, οι συνταξιοδοτικές δαπάνες, το εισόδημα εξαρτημένης εργασίας και ορισμένες κοινωνικές παροχές, καθώς και λόγω ορισμένων μέτρων στον τομέα της ενέργειας που δεν έχουν ακόμη καταργηθεί.

¹³ Το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 απαιτεί επίσης προσαρμογή άνω του 0,5 % του ΑΕΠ για τα κράτη μέλη με δημόσιο χρέος που υπερβαίνει το 60 % του ΑΕΠ ή με πιο σημαντικούς κινδύνους για τη βιωσιμότητα του χρέους.

¹⁴ Ως καθαρές πρωτογενείς δαπάνες ορίζονται οι εθνικά χρηματοδοτούμενες δαπάνες, εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και εξαιρουμένων των δαπανών για τόκους και των δαπανών για την κυκλική ανεργία.

- (25) Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας 2023, οι δημόσιες επενδύσεις αναμένεται να μειωθούν από 3,5 % του ΑΕΠ το 2023 σε 3,4 % του ΑΕΠ το 2024. Η μείωση των επενδύσεων αντικατοπτρίζει το χαμηλότερο επίπεδο εθνικά χρηματοδοτούμενων επενδύσεων.
- (26) Το πρόγραμμα σταθερότητας 2023 περιγράφει μια μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική πορεία έως το 2026. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας 2023, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης αναμένεται να μειωθεί σταδιακά σε 1,4 % του ΑΕΠ το 2025 και σε 1,3 % έως το 2026. Ως εκ τούτου, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης προγραμματίζεται να παραμείνει σε επίπεδο κάτω του 3 % του ΑΕΠ κατά τη διάρκεια της περιόδου που καλύπτει το πρόγραμμα. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας 2023, ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ αναμένεται να υποχωρήσει από 75,1 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2024 σε 71,4 % του ΑΕΠ έως το τέλος του 2026. Η Αυστρία αντιμετωπίζει μεσοπρόθεσμους κινδύνους για τη δημοσιονομική βιωσιμότητα μακροπρόθεσμα, οι οποίοι οφείλονται κυρίως στις δημοσιονομικές πιέσεις που σχετίζονται με τη γήρανση του πληθυσμού (ειδικότερα, αυτό περιλαμβάνει την αύξηση των δαπανών για μακροχρόνια περίθαλψη και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη), καθώς και στην αύξηση του χρέους λόγω των μέτρων αντιμετώπισης των οικονομικών και κοινωνικών συνεπειών της κρίσης COVID-19 και της ενεργειακής κρίσης. Οι τομείς της μακροχρόνιας περίθαλψης και της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης πλήττονται επίσης από ελλείψεις εργατικού δυναμικού, οι οποίες συνδέονται εν μέρει με την έλλειψη ελκυστικότητας της εργασίας σε αυτούς τους τομείς. Μια δέσμη μεταρρυθμίσεων που εφαρμόστηκε πρόσφατα στον τομέα της περίθαλψης προς αντιμετώπιση των ελλείψεων εργατικού δυναμικού, η οποία αυξάνει τους μισθούς και παρέχει μεταβιβάσεις στους φροντιστές βραχυπρόθεσμα, αποτελεί θετικό βήμα για την αύξηση της ελκυστικότητας του επαγγέλματος, αν και θα αυξήσει το δημοσιονομικό κόστος. Το 2021 μια ειδική ομάδα εργασίας για τη μακροχρόνια περίθαλψη πρότεινε μέτρα με στόχο τη βελτίωση της επάρκειας της περίθαλψης και, παράλληλα, τη διατήρηση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας. Στα μέτρα αυτά συγκαταλέγεται η σύσταση μηχανισμού συντονισμένου ελέγχου ο οποίος αναθέτει σαφείς αρμοδιότητες σε διαφορετικά επίπεδα διακυβέρνησης και αναμένεται να συμβάλει στην αύξηση της ποιότητας και της συγκρισιμότητας των δημόσιων δαπανών, παραδείγματος χάρη, με τον καθορισμό ενιαίων αρχών για τα τιμολόγια των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης. Οι υπό εξέλιξη διαπραγματεύσεις για το ομοσπονδιακό δημοσιονομικό πλαίσιο παρέχουν την ευκαιρία να υποστηριχθεί η εφαρμογή του εν λόγω μηχανισμού.

- (27) Το σύστημα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης αποδείχθηκε ανθεκτικό κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Ωστόσο, οι δαπάνες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης προβλέπεται να αυξηθούν κατά 1,2 εκατοστιαία μονάδα του ΑΕΠ έως το 2070. Επιπλέον, τα προληπτικά μέτρα και η εξωνοσοκομειακή πρωτοβάθμια περίθαλψη εξακολουθούν να μην αξιοποιούνται επαρκώς, ενώ πολλές υπηρεσίες ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης εξακολουθούν να παρέχονται από νοσοκομεία, γεγονός που αποτελεί δαπανηρό και μη αποδοτικό τρόπο παροχής υπηρεσιών περίθαλψης. Το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας θα συμβάλει στην ενίσχυση της εξωνοσοκομειακής πρωτοβάθμιας περίθαλψης, στηρίζοντας ειδικότερα νέα και υπάρχοντα κέντρα πρωτοβάθμιας περίθαλψης σε τοπικό επίπεδο. Ωστόσο, λαμβανομένων υπόψη των ανησυχιών για τη δημοσιονομική βιωσιμότητα, θα πρέπει απαραίτητως να διασφαλιστεί ότι οι ασθενείς καθοδηγούνται από το σύστημα υγείας με συνεκτικό τρόπο, μεταξύ άλλων διασφαλίζοντας ότι η αυξημένη διαθεσιμότητα υπηρεσιών πρωτοβάθμιας περίθαλψης θα οδηγήσει σε μικρότερη χρήση των υφιστάμενων νοσοκομειακών ή εξωνοσοκομειακών εξειδικευμένων υπηρεσιών περίθαλψης.
- (28) Το δημοσιονομικό πλαίσιο της Αυστρίας βασίζεται επί του παρόντος σε ένα πολύπλοκο σύστημα διακυβερνητικών μεταβιβάσεων μεταξύ ομοσπονδιακών και περιφερειακών αρχών, το οποίο παρέχει περιορισμένα κίνητρα για αποδοτικές δημόσιες δαπάνες. Λόγω της έλλειψης φορολογικής αυτονομίας, η χρηματοδότηση των δαπανών σε όλα τα ομοσπονδιακά επίπεδα εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από αυτό το σύστημα. Το 2022 μόλις το 7,2 % του συνόλου των δημόσιων εσόδων ήταν ίδια έσοδα των ομόσπονδων κρατιδίων¹⁵. Ταυτόχρονα, βασικές υπηρεσίες, όπως οι επενδύσεις στους τομείς της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, των υπηρεσιών παιδικής φροντίδας και των δημόσιων συγκοινωνιών, εξαρτώνται εν μέρει από τις δαπάνες των ομόσπονδων κρατιδίων και των δήμων. Η δημογραφική αλλαγή και η πράσινη μετάβαση επιδεινώνουν ακόμα περισσότερο την πίεση κόστους που ασκείται στα ομόσπονδα κρατίδια και τους δήμους, ενώ τα ίδια έσοδα δεν συνδέονται με τη δυναμική των δαπανών. Το ισχύον δημοσιονομικό πλαίσιο είναι επιρρεπές σε ανεπάρκειες και έλλειψη διαφάνειας, καθώς καθιστά δυσδιάκριτη τη σύνδεση της φορολογικής επιβάρυνσης με τις δημόσιες δαπάνες. Η καλύτερη ευθυγράμμιση των ιδίων εσόδων με τις δαπάνες σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης και η ενίσχυση της διαφάνειας και του συντονισμού είναι ζωτικής σημασίας για τη βελτίωση της συνολικής ποιότητας των δημόσιων δαπανών. Η διευκόλυνση της περιφερειακής φορολογικής αυτονομίας με τη μεταρρύθμιση του συστήματος φορολόγησης της ακίνητης περιουσίας θα μπορούσε να αξιοποιηθεί για τη βελτίωση του δημοσιονομικού φεντεραλισμού και του συνολικού φορολογικού συστήματος. Οι υπό εξέλιξη διαπραγματεύσεις, οι οποίες ξεκίνησαν στο τέλος του 2022, είναι μια ευκαιρία να σημειωθεί πρόοδος.

¹⁵ Ο αριθμός αυτός αναφέρεται στον υποτομέα 1312 του Ευρωπαϊκού Συστήματος Λογαριασμών 2010 (ΕΣΛ).

(29) Υπάρχουν ακόμη περιθώρια μετακύλισης της φορολογικής επιβάρυνσης από την εργασία προς πιο φιλοαναπτυξιακές και συμπεριληπτικές πηγές εσόδων. Το φορολογικό σύστημα χαρακτηρίζεται από υψηλή επιβάρυνση της εργασίας λόγω της επιβάρυνσης του εισοδήματος από την εργασία και των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, οι δε εισφορές κοινωνικής ασφάλισης βαρύνουν τόσο τους εργαζομένους όσο και τους εργοδότες. Αυτό αποτελεί τροχοπέδη για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, ιδίως για τα χαμηλόμισθα και τα δεύτερα εργαζόμενα μέλη της οικογένειας. Ταυτόχρονα, εξακολουθούν να μην αξιοποιούνται επαρκώς άλλες πηγές εσόδων που είναι λιγότερο επιζήμιες για τη δίκαιη και βιώσιμη ανάπτυξη, όπως οι περιβαλλοντικοί φόροι ή οι φόροι ακίνητης περιουσίας, ακόμη και αν ληφθούν υπόψη οι πρόσφατες μεταρρυθμίσεις. Οι επιβλαβείς για το περιβάλλον επιδοτήσεις παρεμποδίζουν την πράσινη μετάβαση. Η πρόσφατη οικολογική και κοινωνική φορολογική μεταρρύθμιση προσφέρει μια φορολογική ελάφρυνση για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις και θέτει τα θεμέλια για την τιμολόγηση των εκπομπών CO₂ εκτός του πεδίου εφαρμογής του συστήματος εμπορίας εκπομπών της ΕΕ (ΣΕΔΕ της ΕΕ). Επιπλέον, η αυτόματη τιμαριθμική αναπροσαρμογή του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων με βάση τον πληθωρισμό αποτελεί αξιοσημείωτη μεταρρύθμιση που μειώνει σημαντικά την αύξηση της επιβάρυνσης του φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων των φορολογουμένων μέσω της προόδου της κλίμακας. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν διαρθρωτικές προκλήσεις και περιθώρια για περαιτέρω μείωση της επιβάρυνσης της εργασίας, ώστε να τονωθεί η δημιουργία θέσεων εργασίας και η προσφορά εργατικού δυναμικού, ιδίως για τα άτομα με χαμηλό εισόδημα. Η καλύτερη αξιοποίηση πιο φιλοαναπτυξιακών φόρων θα μπορούσε επίσης να συμβάλει στη δημιουργία του αναγκαίου δημοσιονομικού χώρου και στη βελτίωση της δικαιοσύνης του φορολογικού συστήματος.

- (30) Σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 και το κριτήριο 2.2 του παραρτήματος V του εν λόγω κανονισμού, το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας περιλαμβάνει εκτεταμένο σύνολο αλληλοενισχυόμενων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που πρέπει να υλοποιηθούν έως το 2026. Η ταχεία εφαρμογή του σχεδίου είναι ουσιαστικής σημασίας λόγω του προσωρινού χαρακτήρα του μηχανισμού που ισχύει έως το 2026. Η υλοποίηση του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Αυστρίας προχωρεί ικανοποιητικά. Η Αυστρία υπέβαλε μία αίτηση πληρωμής, η οποία αντιστοιχούσε σε 44 ορόσημα και στόχους του σχεδίου και είχε ως αποτέλεσμα συνολική εκταμίευση ύψους 700 εκατ. EUR στις 20 Απριλίου 2023. Πέραν της πρώτης αίτησης πληρωμής, η υλοποίηση του σχεδίου προχωρά κανονικά. Η Αυστρία αναμένεται να υποβάλει αίτηση τροποποίησης ορισμένων μέτρων λόγω αντικειμενικών περιστάσεων, όπως οι αυξήσεις των τιμών και οι ελλείψεις στην αλυσίδα εφοδιασμού. Επί του παρόντος, εκπονείται επίσης νέο κεφάλαιο για το REPowerEU και οι αυστριακές αρχές βρίσκονται σε στενή συνεργασία με τις υπηρεσίες της Επιτροπής για να το υποβάλουν σύντομα. Η ταχεία συμπερίληψη του νέου κεφαλαίου για το REPowerEU στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας θα επιτρέψει τη χρηματοδότηση πρόσθετων μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων για τη στήριξη των στρατηγικών στόχων της Αυστρίας στον τομέα της ενέργειας και της πράσινης μετάβασης. Η συστηματική και αποτελεσματική συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των κοινωνικών εταίρων και άλλων σχετικών ενδιαφερόμενων μερών παραμένει σημαντική για την επιτυχή εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, καθώς και άλλων οικονομικών πολιτικών και πολιτικών απασχόλησης που υπερβαίνουν το εν λόγω σχέδιο, προκειμένου να διασφαλιστεί η ευρεία οικειοποίηση του συνολικού θεματολογίου πολιτικής.
- (31) Η Επιτροπή ενέκρινε όλα τα έγγραφα προγραμματισμού της πολιτικής συνοχής της Αυστρίας το 2022. Η ταχεία υλοποίηση των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής συμπληρωματικά και σε συνέργεια με το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του κεφαλαίου για το REPowerEU, είναι καίριας σημασίας για την επίτευξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, την αύξηση της οικονομικής και κοινωνικής ανθεκτικότητας και την επίτευξη ισόρροπης εδαφικής ανάπτυξης στην Αυστρία.

- (32) Πέρα από τις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις που πραγματεύονται το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και τα προγράμματα της πολιτικής συνοχής, η Αυστρία αντιμετωπίζει ορισμένες πρόσθετες προκλήσεις που σχετίζονται με την αγορά εργασίας. Το ισχυρό σύστημα κοινωνικής προστασίας της Αυστρίας και τα εκτεταμένα μέτρα πολιτικής έχουν περιορίσει τον κοινωνικό αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19. Η Αυστρία παρουσιάζει καλές επιδόσεις όσον αφορά τις περισσότερες διαστάσεις του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, αλλά εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένες προκλήσεις. Ειδικότερα, οι προκλήσεις αυτές περιλαμβάνουν το αναξιοποίητο εργατικό δυναμικό των γυναικών, των εργαζομένων χαμηλής ειδίκευσης, των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας και των ατόμων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών. Αυτό είναι ιδιαίτερα προβληματικό λόγω της έλλειψης εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού. Η απελευθέρωση του αναξιοποίητου δυναμικού αυτών των ομάδων θα μπορούσε να μειώσει την πίεση στην αυστριακή αγορά εργασίας.
- (33) Μολονότι το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών στην Αυστρία είναι υψηλότερο από τον μέσο όρο της Ένωσης, η χώρα έχει το δεύτερο υψηλότερο ποσοστό μερικής απασχόλησης των γυναικών. Πάνω από το ήμισυ των γυναικών στην Αυστρία εργάστηκαν με καθεστώς μερικής απασχόλησης το 2022 και οι γυναίκες υπερεκπροσωπούνται σε χαμηλόμισθους τομείς. Το γεγονός αυτό υποδεικνύει την ύπαρξη σημαντικής προοπτικής για αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας με καθεστώς πλήρους απασχόλησης. Ωστόσο, η ανεπαρκής παροχή οικονομικά προσιτών και ποιοτικών υπηρεσιών παιδικής φροντίδας, ειδικά στις αγροτικές περιοχές, καθιστά δύσκολη την ενεργότερη συμμετοχή των μητέρων στην αγορά εργασίας. Η Αυστρία έχει ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά επίσημων δομών παιδικής φροντίδας για παιδιά ηλικίας κάτω των τριών ετών στην Ένωση, καθώς μόλις το 28 % των παιδιών ηλικίας κάτω των τριών καλύπτονται από επίσημες δομές παιδικής φροντίδας. Για να αντιμετωπιστούν αυτά τα προβλήματα, είναι ζωτικής σημασίας να αυξηθεί η προσφορά ποιοτικών υπηρεσιών παιδικής φροντίδας με τη βελτίωση των προτύπων ποιότητας και την επέκταση της διαθεσιμότητας, και να ενθαρρυνθεί η πλήρης απασχόληση, για παράδειγμα, μέσω φορολογικών κινήτρων. Η ένταξη περισσότερων γυναικών σε θέσεις πλήρους απασχόλησης θα μπορούσε επίσης να συμβάλει στη γεφύρωση των σταθερά μεγάλων μισθολογικών διαφορών μεταξύ των φύλων στην Αυστρία, και του τεράστιου χάσματος μεταξύ των φύλων όσον αφορά τις συντάξεις, καθώς και στην κάλυψη των ελλείψεων εργατικού δυναμικού.

- (34) Υπάρχουν ακόμη περιθώρια βελτίωσης όσον αφορά την ένταξη διαφόρων μειονεκτουσών ομάδων στην αγορά εργασίας, ιδίως των εργαζομένων χαμηλής ειδίκευσης και των ατόμων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών. Το 45 % περίπου των μακροχρόνια ανέργων στην Αυστρία έχουν ολοκληρώσει, στην καλύτερη περίπτωση, την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Τα άτομα που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών γενικά συμμετέχουν πολύ λιγότερο στην αγορά εργασίας από ό,τι οι γηγενείς κάτοικοι, ενώ τα μελλοντικά επίπεδα εισοδήματος για τα παιδιά στην Αυστρία καθορίζονται συχνά από το επίπεδο εισοδήματος των γονέων τους. Παρότι το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Αυστρίας περιλαμβάνει μέτρα για την προώθηση της επανειδίκευσης και της αναβάθμισης των δεξιοτήτων για τους εργαζομένους χαμηλής ειδίκευσης και τους μακροχρόνια ανέργους, τα μέτρα αυτά δεν αντιμετωπίζουν πλήρως το υποκείμενο πρόβλημα συμμετοχής των ατόμων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών και των εργαζομένων χαμηλής ειδίκευσης. Προκειμένου να καταργηθεί ο επίμονος διαγενεακός συσχετισμός στην Αυστρία μεταξύ των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων των γονέων και των παιδιών τους¹⁶, είναι σημαντικό να αυξηθεί η διαθεσιμότητα προσχολικής εκπαίδευσης υψηλής ποιότητας, ολοήμερων σχολείων και βελτιωμένων ψηφιακών υποδομών. Για την ένταξη των πρόσφατων μεταναστών και άλλων μειονεκτουσών ομάδων, τα σχολεία θα μπορούσαν να παρέχουν καλύτερη ατομική καθοδήγηση, τα μαθήματα γλωσσών θα μπορούσαν να είναι πιο προσβάσιμα και το σύστημα μαθητείας της Αυστρίας θα μπορούσε να αξιοποιηθεί αποτελεσματικότερα. Ταυτόχρονα, είναι απαραίτητο να παρέχονται επαρκείς ευκαιρίες για διά βίου μάθηση με στόχευση των μειονεκτουσών ομάδων σε όλες τις ηλικιακές ομάδες.
- (35) Υπάρχει περιθώριο βελτίωσης της συμμετοχής των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας στην αγορά εργασίας, δηλαδή των ατόμων ηλικίας 55-64 ετών. Παρατηρήθηκε πρόσφατα αξιοσημείωτη επιβράδυνση της μακρόχρονης τάσης αυξανόμενης συμμετοχής των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας στην αγορά εργασίας, ενώ το συνολικό ποσοστό οικονομικά ενεργού πληθυσμού εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας είναι χαμηλότερο από τον μέσο όρο της Ένωσης. Η προσαρμογή των καθηκόντων των εργαζομένων στον επαγγελματικό κύκλο ζωής τους και η κάλυψη των αναγκών των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας θα αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερη σημασία, προκειμένου να παραμένει ο γηράσκων πληθυσμός στο εργατικό δυναμικό για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού στην αυστριακή αγορά εργασίας θα μπορούσαν να αμβλυνθούν με καλύτερα κίνητρα για την αύξηση της πραγματικής ηλικίας συνταξιοδότησης, όπως η μείωση της φορολόγησης της εργασίας ή του μη μισθολογικού κόστους εργασίας για όσα άτομα παραμένουν στην εργασία για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

¹⁶ Έκθεση παρακολούθησης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης 2022 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής — Έκθεση χώρας για την Αυστρία.

- (36) Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία αποκάλυψε την ευπάθεια της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού της Αυστρίας. Παρόλο που η Αυστρία κατόρθωσε να μειώσει την εξάρτησή της από τις εισαγωγές αερίου από τη Ρωσία, οι οποίες μειώθηκαν στο 57 % των συνολικών εισαγωγών αερίου της χώρας το 2022 έναντι 80 % το 2021, οι εν λόγω εισαγωγές συνεχίζουν να υπερβαίνουν σημαντικά τον μέσο όρο της Ένωσης. Για να διαφοροποιήσει τις πηγές ενεργειακού της εφοδιασμού, η κυβέρνηση θέσπισε οικονομικά κίνητρα για τις εταιρείες ώστε αυτές να εισάγουν αέριο από πηγές πλην της Ρωσίας και δημιούργησε στρατηγικό απόθεμα αερίου το 2022. Εντούτοις, η Αυστρία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σημαντικές προκλήσεις όσον αφορά την ενεργειακή ασφάλεια. Η χώρα ακόμη δεν διαθέτει μια σαφώς καθορισμένη βραχυπρόθεσμη πορεία προς την πλήρη αποσύνδεση από τις εισαγωγές ρωσικού αερίου. Επιπλέον, εξακολουθούν να υπάρχουν αναξιόποιτες δυνατότητες παραγωγής και μεταφοράς ανανεώσιμων αερίων, όπως το υδρογόνο, ιδίως σε τομείς και περιφέρειες που είναι ευάλωτοι και ευάλωτες σε διαταραχές του εφοδιασμού.
- (37) Το 2021 το μερίδιο της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στην Αυστρία ανήλθε σε 36 % της τελικής κατανάλωσης ενέργειας, σημαντικά άνω του μέσου όρου της Ένωσης. Για να επιτύχει τους κλιματικούς της στόχους, οι οποίοι περιλαμβάνουν την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2040, η Αυστρία πρέπει να αυξήσει περαιτέρω αυτό το μερίδιο. Η πράξη του 2021 για την επέκταση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας συνίσταται σε μια μεταρρύθμιση που περιλαμβάνεται στο σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και έχει δημιουργήσει ένα πλαίσιο ευνοϊκό για την αύξηση του μεριδίου της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στην κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας. Στόχος της μεταρρύθμισης είναι η επίτευξη ετήσιας δυναμικότητας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές 27 TWh έως το 2030, η οποία θα συμβάλει στον στόχο της χώρας περί επίτευξης 100 % κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές έως το εν λόγω έτος έναντι του τρέχοντος ποσοστού 81 % το 2020. Ωστόσο, η περαιτέρω επέκταση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας εξακολουθεί να αντιμετωπίζει προκλήσεις, όπως η διάρκεια του χωροταξικού σχεδιασμού και των διαδικασιών αδειοδότησης, η πολύπλοκη κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ ομοσπονδιακών και περιφερειακών κυβερνήσεων και ζητήματα στελέχωσης της διοίκησης. Η Αυστρία πραγματοποίησε το πρώτο βήμα για την καθιέρωση μιας πιο εξορθολογισμένης εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων για έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Πέραν τούτου, η Αυστρία θα μπορούσε να ευθυγραμμίσει καλύτερα τη χωροταξική της διαίρεση σε ζώνες με τους στόχους της για την πράσινη μετάβαση, να αποκαταστήσει προβλήματα στελέχωσης και να αυξήσει τις επενδύσεις σε υποδομές δικτύου, όπως αποθήκευση, διανομή και μεταφορά. Η επέκταση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας θα μπορούσε επίσης να βοηθηθεί, αφενός, από τον καθορισμό ειδικών περιοχών επιτάχυνσης για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ιδίως για την αιολική ενέργεια) στις οποίες θα εφαρμόζονται σύντομες και απλές διαδικασίες αδειοδότησης και, αφετέρου, από την αναγνώριση της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ως πρωταρχικού δημόσιου συμφέροντος, σύμφωνα με τους πιο φιλόδοξους στόχους για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που προβλέπονται στη δέσμη μέτρων προσαρμογής στον στόχο του 55 % (Fit for 55) και στο σχέδιο REPowerEU. Επιπλέον, θα μπορούσαν να διερευνηθούν περαιτέρω πρόσθετες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως η γεωθερμική ενέργεια.

(38) Η κατανάλωση φυσικού αερίου στην Αυστρία μειώθηκε κατά 19 % την περίοδο από τον Αύγουστο 2022 έως τον Μάρτιο 2023, σε σύγκριση με τη μέση κατανάλωση αερίου κατά την ίδια περίοδο τα προηγούμενα πέντε έτη, υπερβαίνοντας τον στόχο μείωσης του 15 %. Η Αυστρία θα μπορούσε να συνεχίσει τις προσπάθειές της για προσωρινή μείωση της ζήτησης αερίου έως τις 31 Μαρτίου 2024 σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2022/1369 του Συμβουλίου¹⁷. Επιπλέον, η ενίσχυση του επιπέδου φιλοδοξίας όσον αφορά την ενεργειακή απόδοση στους τομείς των κτιρίων και της μεταποίησης θα μειώνει την εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα. Η μακροπρόθεσμη στρατηγική ανακαίνισης της Αυστρίας θέτει σαφή ορόσημα για το 2050 και επιδιώκει την κατά 80 % απανθρακοποίηση του κτιριακού αποθέματός της. Το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας επιδιώκει επίσης τη σταδιακή κατάργηση των λεβήτων ορυκτών καυσίμων στον τομέα των κτιρίων και την αντικατάστασή τους από τεχνολογία θέρμανσης με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή τηλεθέρμανσης. Ωστόσο, οι στόχοι ενεργειακής απόδοσης της Αυστρίας για το 2030 δεν είναι αρκετά φιλόδοξοι για την επίτευξη των στόχων που προβλέπονται στη δέσμη μέτρων Fit for 55 και στο σχέδιο REPowerEU. Το εν λόγω ζήτημα αναμένεται να αντιμετωπιστεί με έναν νέο νόμο για την ενεργειακή απόδοση, ο οποίος αναμένεται εντός του 2023 και αποσκοπεί στη μείωση της τελικής κατανάλωσης ενέργειας κατά 18 % έως το 2030. Συνολικά, θα έχει καίρια σημασία να επιταχύνει η Αυστρία τις επενδύσεις για τη ριζική ανακαίνιση των κτιρίων, να αντικαταστήσει τα ορυκτά καύσιμα με θέρμανση από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και να διαχειριστεί καλύτερα την κατανάλωση ενέργειας μέσω της ψηφιοποίησης των υπηρεσιών κοινής ωφέλειας (όπως οι έξυπνοι μετρητές και οι θερμοστάτες). Επιπλέον, θα έχει ζωτική σημασία να επιταχυνθεί ο σημερινός αργός ρυθμός ανακαίνισης των συστημάτων θέρμανσης των κτιρίων. Καθοριστικό ρόλο για την αντιμετώπιση του ζητήματος θα διαδραματίσει η έγκαιρη εφαρμογή του νόμου για τη θέρμανση από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, μιας εμβληματικής μεταρρύθμισης που περιλαμβάνεται στο αυστριακό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

¹⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2022/1369 του Συμβουλίου, της 5ης Αυγούστου 2022, σχετικά με συντονισμένα μέτρα μείωσης της ζήτησης αερίου (ΕΕ L 206 της 8.8.2022, σ. 1).

- (39) Για την εκκίνηση της πράσινης μετάβασης θα χρειαστεί επίσης η μείωση των εκπομπών σε διάφορους τομείς, ιδίως των εκπομπών που προέρχονται από τον τομέα των μεταφορών, καθώς οι τομείς αυτοί έχουν τεράστια περιθώρια μείωσης των εκπομπών. Η Αυστρία αποτελεί επί του παρόντος βασική χώρα διέλευσης για τις οδικές εμπορευματικές μεταφορές μέσω των Άλπεων. Παρότι στο αυστριακό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας προβλέπονται διάφορες επενδύσεις στον τομέα των βιώσιμων μεταφορών, η περαιτέρω μείωση των εκπομπών από τις μεταφορές, σε συνδυασμό με την αντιμετώπιση της ένδειας των μεταφορών, θα είναι ουσιαστικής σημασίας για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας. Κομβική σημασία θα έχει επίσης η ανάπτυξη πρόσθετων μεταφορικών λύσεων, όπως η σύνδεση του «τελευταίου χιλιομέτρου», και εναλλακτικών λύσεων έναντι του αυτοκινήτου, ιδίως σε αγροτικές περιοχές.
- (40) Οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων σε τομείς και επαγγέλματα καίριας σημασίας για την πράσινη μετάβαση, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται η κατασκευή, η ανάπτυξη και η συντήρηση τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών, δημιουργούν εμπόδια στη μετάβαση σε μια οικονομία μηδενικών καθαρών εκπομπών. Τα υψηλής ποιότητας συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης που ανταποκρίνονται στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας και τα στοχευμένα μέτρα αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανεπίδειξης είναι καίριας σημασίας για τη μείωση των ελλείψεων δεξιοτήτων και την προώθηση της ένταξης και της ανακατανομής του εργατικού δυναμικού. Προκειμένου να αποδεσμευτεί η αναξιοποίητη προσφορά εργατικού δυναμικού, τα εν λόγω μέτρα πρέπει να είναι προσβάσιμα, ιδίως για τα άτομα και στους τομείς και τις περιφέρειες που επηρεάζονται περισσότερο από την πράσινη μετάβαση. Το 2022 αναφέρθηκαν ελλείψεις εργατικού δυναμικού στην Αυστρία για 17 επαγγέλματα που απαιτούν ειδικές δεξιότητες ή γνώσεις για την πράσινη μετάβαση, συμπεριλαμβανομένων τεχνικών δομικών έργων, στεγοποιών και μηχανολόγων μηχανικών. Στο πλαίσιο του οικείου γενικού σχεδίου για τις πράσινες θέσεις εργασίας, η Αυστρία εισήγαγε μια πλατφόρμα πράσινων θέσεων εργασίας για να συμβάλει στην αντιστοίχιση της ζήτησης και της προσφοράς θέσεων εργασίας. Η εφαρμογή αυτού του γενικού σχεδίου θα έχει καίρια σημασία για τη διασφάλιση της έγκαιρης μετάβασης στην πράσινη οικονομία. Στο σχέδιο δράσης δίκαιης μετάβασης για την κατάρτιση και την επανεπίδειξη, η Αυστρία καθόρισε μέτρα για την ενίσχυση της προσφοράς ειδικευμένου εργατικού δυναμικού στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την παροχή κινήτρων για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού και τη βελτίωση των εκπαιδευτικών προτύπων.

- (41) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης της Επιτροπής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας 2023 και η γνώμη¹⁸ του αποτυπώνεται στη σύσταση 1.
- (42) Δεδομένης της στενής διασύνδεσης των οικονομιών των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και της συλλογικής συνεισφοράς τους στη λειτουργία της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να λάβουν μέτρα, μεταξύ άλλων μέσω των οικείων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, ώστε i) να διατηρήσουν τη βιωσιμότητα του χρέους και να μη στηρίξουν ευρέως τη συνολική ζήτηση το 2023, να στοχεύουν καλύτερα τα δημοσιονομικά μέτρα που λαμβάνονται για τον μετριασμό των επιπτώσεων των υψηλών τιμών της ενέργειας και να εξετάσουν κατάλληλους τρόπους για τη σταδιακή παύση της στήριξης, καθώς θα μειώνονται οι πιέσεις στις τιμές της ενέργειας· ii) να διατηρήσουν υψηλό επίπεδο δημόσιων επενδύσεων και να προωθήσουν τις ιδιωτικές επενδύσεις για τη στήριξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης· iii) να στηρίξουν τις μισθολογικές εξελίξεις που μετριάζουν την απώλεια της αγοραστικής δύναμης, περιορίζοντας παράλληλα τις δευτερογενείς επιδράσεις στον πληθωρισμό, να βελτιώσουν περαιτέρω τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας και να αντιμετωπίσουν τις ελλείψεις δεξιοτήτων· iv) να βελτιώσουν το επιχειρηματικό περιβάλλον και να διασφαλίσουν ότι η ενεργειακή στήριξη των επιχειρήσεων είναι οικονομικά αποδοτική, προσωρινή και απευθύνεται σε βιώσιμες επιχειρήσεις και ότι διατηρεί τα κίνητρα για την πράσινη μετάβαση· και v) να διαφυλάξουν τη μακροοικονομική σταθερότητα και να παρακολουθούν τους κινδύνους, συνεχίζοντας παράλληλα τις εργασίες για την ολοκλήρωση της τραπεζικής ένωσης. Για την Αυστρία, οι συστάσεις 1, 2, 3 και 4 συμβάλλουν στην υλοποίηση της πρώτης, της δεύτερης και της τρίτης σύστασης που ορίζονται στη σύσταση για τη ζώνη του ευρώ 2023,

¹⁸ Βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου.

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Αυστρία να λάβει μέτρα το 2023 και το 2024, προκειμένου:

1. Να καταργήσει σταδιακά τα ισχύοντα μέτρα στήριξης έκτακτης ανάγκης στον τομέα της ενέργειας, αξιοποιώντας τα κονδύλια που θα εξοικονομήσει για τη μείωση του δημόσιου ελλείμματος, το συντομότερο δυνατόν το 2023 και το 2024. Εάν νέες αυξήσεις των τιμών της ενέργειας καταστήσουν αναγκαία τη θέσπιση νέων ή τη συνέχιση μέτρων στήριξης, να διασφαλίσει ότι αυτά τα μέτρα στήριξης στοχεύουν στην προστασία των ευάλωτων νοικοκυριών και επιχειρήσεων, είναι δημοσιονομικώς ανεκτά και διατηρούν τα κίνητρα για εξοικονόμηση ενέργειας.

Να ακολουθήσει συνετή δημοσιονομική πολιτική, περιορίζοντας συγκεκριμένα την ονομαστική αύξηση των εθνικά χρηματοδοτούμενων καθαρών πρωτογενών δαπανών το 2024 σε 4,6 % το πολύ¹⁹.

Να διατηρήσει τις εθνικά χρηματοδοτούμενες δημόσιες επενδύσεις και να διασφαλίσει την αποτελεσματική απορρόφηση των επιχορηγήσεων του μηχανισμού και άλλων ταμείων της Ένωσης, ιδίως για την προώθηση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης.

Για την περίοδο μετά το 2024, να συνεχίσει να εφαρμόζει μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική στρατηγική σταδιακής και βιώσιμης εξυγίανσης, σε συνδυασμό με επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις για την επίτευξη υψηλότερης βιώσιμης ανάπτυξης, ώστε να επιτύχει συνετή μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική θέση.

Να διασφαλίσει την επάρκεια και τη δημοσιονομική βιωσιμότητα του συστήματος μακροχρόνιας περίθαλψης και τη δημοσιονομική βιωσιμότητα του συστήματος ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης. Να απλουστεύσει και να εξορθολογίσει τις δημοσιονομικές σχέσεις και αρμοδιότητες μεταξύ των επιπέδων διακυβέρνησης και να ευθυγραμμίσει τις αρμοδιότητες για τη χρηματοδότηση και τις δαπάνες. Να βελτιώσει το φορολογικό μείγμα για τη στήριξη της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης.

2. Να διατηρήσει τη σταθερή υλοποίηση του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και να οριστικοποιήσει άμεσα το κεφάλαιο για το REPowerEU με σκοπό την ταχεία έναρξη υλοποίησής του. Να προχωρήσει στην ταχεία υλοποίηση των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής, σε στενή συμπληρωματικότητα και συνέργεια με το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

¹⁹ Το οποίο εκτιμάται ότι αντιστοιχεί σε ετήσια βελτίωση του διαρθρωτικού δημοσιονομικού ισοζυγίου κατά τουλάχιστον 0,3 % του ΑΕΠ για το 2024, όπως περιγράφεται στην αιτιολογική σκέψη 23.

3. Να προαγάγει τη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση των ποιοτικών υπηρεσιών παιδικής φροντίδας, καθώς και των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας. Να βελτιώσει τα αποτελέσματα της αγοράς εργασίας όσον αφορά μειονεκτούσες ομάδες, όπως τα άτομα χαμηλής ειδίκευσης που αναζητούν εργασία και τα άτομα που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών, παραδείγματος χάρη με την αύξηση του επιπέδου βασικών δεξιοτήτων τους.
4. Να μειώσει τη συνολική εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα και να διαφοροποιήσει τις πηγές εφοδιασμού αερίου, ώστε να μειωθεί σημαντικά η εξάρτηση από τη Ρωσία. Να επιταχύνει την ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και των αναγκαίων υποδομών, ιδίως με την απλούστευση των διαδικασιών αδειοδότησης και τον καθορισμό ειδικών περιοχών επιτάχυνσης. Να βελτιώσει την ενεργειακή απόδοση. Να μειώσει τις εκπομπές, ιδίως στον τομέα των μεταφορών. Να εντείνει τις προσπάθειες πολιτικής που αποσκοπούν στην παροχή και την απόκτηση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων οι οποίες απαιτούνται για την πράσινη μετάβαση.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος
